

Hnízdění bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*) a straky obecné (*Pica pica*) ve vrcholových oblastech Krkonoš

Breeding of the Snipe (*Gallinago gallinago*) and the Magpie (*Pica pica*) in the topmost areas of the Krkonoše mountains

Petr Kovařík,⁽¹⁾ Václav Pavel,⁽²⁾ Bohumír Chutný⁽³⁾

⁽¹⁾ Katedra zoologie a antropologie PřF UP, Tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc,
e-mail: kovarik@prfnw.upol.cz

⁽²⁾ Ornitologická laboratoř, UP, Tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc,
e-mail: pavel@prfnw.upol.cz

⁽³⁾ Malinová 27, 106 00 Praha 10

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*) patří mezi ptáky hnízdící typicky na zamokřených místech – pobřežích rybníků a řek, podmáčených loukách a rašeliništích. O jejím pravděpodobném hnízdění v oblastech vrcholových rašelinišť Krkonoš – Úpského a Pančavského – se ví už dlouho, bekasiny jsou tu pozorovány každoročně, avšak vzhledem k obtížné nalezitelnosti hnízda mluví většina dosavadních publikovaných údajů pouze o zaznamenaném toku či pozorování v hnízdním období (ŠTASTNÝ et al. 1996, FLOUSEK & GRAMSZ 1999, Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš – *Prunella* – různé ročníky). Mezi přímé doklady hnízdění patří pozorování FLOUSKA (1983) z 2.8.1983, kdy na Pančavské louce vyplašil 2 sotva vzletná mláďata, dále pozorování VANĀKA (2002), který 25. 6. 2001 našel na Labské louce samici na hnízdě se 4 vejci, a opět FLOUSEK (ústní sdělení) pozoroval 10. a 12.7.2002 na Úpském rašeliništi jedno špatně létající mládě.

Dne 27.5.2003 jsme našli hnízdo bekasiny se čtyřmi vejci na Úpském rašeliništi (50°44'N, 15°42'E), přibližně ve výšce 1415 m n. m. Hnízdo bylo nalezeno po vyplašení inkubující samice, a to v trsu trávy a ostřice v podmáčené oblasti prameniště Bílého Labe. Samice inkubovala i o týden později 3. června, avšak 8. června bylo hnízdo nalezeno predované, jen se zbytky skořápek vajec.

Kromě toho jsme bekasiny pozorovali pravidelně při toku i mimo něj na Úpském rašeliništi i v oblasti Pančavské a Labské louky od devadesátých let minulého století a v současnosti předpokládáme pravidelné hnízdění přibližně 2 – 4 párů na každé z těchto dvou lokalit. Podobný počet uvádějí FLOUSEK & GRAMSZ (1999), kteří odhadují pro Krkonoše 7 – 10 hnízdících párů.

Naproti tomu hnízdění straky obecné (*Pica pica*) v těchto nadmořských výškách nebylo u nás dosud zjištěno. Pronikání straky do stále vyšších oblastí však naznačovaly občasné záznamy o pravidelně zaletujících dospělých ptácích na různých místech hřebenů Krkonoš (MILES 1983, FLOUSEK & GRAMSZ 1999) a MILESEM pozorovaná vyvedená mláďata na Horních Mísečkách v roce 1991 (FLOUSEK & GRAMSZ 1999).

V roce 2003 jsme pozorovali od května pravidelně téměř každý den 1 – 2 dospělé straky v oblasti Pančavské louky (50°46'N, 15°32'E). Dne 13. června jsme zde ve výšce asi 1332 m n. m., v lokalitě s bohatým výskytem zakrslých smrků a klečových porostů, našli 3 čerstvě vyvedená nelétající mláďata. Seděla ve velkém klečovém keři a na sousedícím smrčku a při přiblížení člověka se pouze nemotorně snažila přelézt mimo dosah, bylo je však možné chytit do ruky, protože ještě nebyla schopna letu ani jiného souvislejšího pohybu ve vegetaci. Nemohla se sem tedy dostat z nižších poloh (lokalita je ohraničena prudkým srázem Labského dolu) a stejně jako v případě bekasiny se jedná o nejvýše položenou hnízdní lokalitu v ČR.

Summary

Breeding of the Snipe (*Gallinago gallinago*) and the Magpie (*Pica pica*) was recorded in 2003 in the topmost areas of the Krkonoše Mountains. A nest of the Snipe with 4 eggs was found on Upské rašeliniště (50°44'N, 15°42'E), 1415 m asl, three fledged young Magpies were observed on Pančavská louka (50°46'N, 15°32'E), 1332 m. asl. These localities represent the highest breeding sites known for those species in the Czech Republic.

Literatura

- FLOUSEK J., 1983: Bahňáci (*Charadriiformes*) v Krkonoších v roce 1983. *Prunella*, 9: 12-14.
- FLOUSEK J. & GRAMSZ B., 1999: Atlas hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš (1991 – 1994). *Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí*.
- MILES P., 1983: Straka obecná (*Pica pica*) osídluje Krkonoše. *Prunella*, 9: 17-18.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V., & HUDEC K., 1996: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 1985 – 1989. *i H&H, Jinočany*.
- VANĚK J., 2002: Bekasina otavní. In: Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2001. *Prunella*, 27: 41.

+ foto na str. 152

ISBN 80-86046-67-2